

DE REDE VAN PHAEDRUS

(*Symposium* 178a6-180b8)

a. (178a6-c2)

5 Πρῶτον μὲν γάρ,
ὥσπερ λέγω,
ἔφη
Φαῖδρον ἀρξάμενον ἐνθένδε ποθὲν λέγειν,
ὅτι μέγας θεὸς εἶη ὁ Ἔρως καὶ θαυμαστός
10 ἐν ἀνθρώποις τε καὶ θεοῖς,
πολλαχῆ μὲν καὶ ἄλλη,
οὐχ ἥκιστα δὲ κατὰ τὴν γένεσιν.
Τὸ γὰρ ἐν τοῖς πρεσβύτατον εἶναι τὸν θεὸν τίμιον,
ἦ δ' ὅς,
15 τεκμήριον δὲ τούτου·
γονῆς γὰρ Ἔρωτος οὐτ' εἰσὶν
οὔτε λέγονται ὑπ' οὐδενὸς οὔτε ιδιώτου οὔτε ποιητοῦ,
ἀλλ' Ἡσιόδου πρῶτον μὲν Χάος φησὶ γενέσθαι –

20 Αὐτὰρ ἔπειτα
Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ,
ἠδ' Ἔρως

Ἡσιόδῳ δὲ καὶ Ἀκουσίλειῳ σύμφησιν
25 μετὰ τὸ Χάος δύο τούτω γενέσθαι,
Γῆν τε καὶ Ἔρωτα.
Παρμενίδης δὲ τὴν γένεσιν λέγει –

Πρώτιστον μὲν Ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων.

30
Οὔτω πολλαχόθεν ὁμολογεῖται
ὁ Ἔρως ἐν τοῖς πρεσβύτατος εἶναι.

35 **b. (178c2-e3)**

Πρεσβύτατος δὲ ὢν
μεγίστων ἀγαθῶν ἡμῖν αἷτιός ἐστιν.
Οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔχω εἰπεῖν
ὅτι μεῖζόν ἐστιν ἀγαθὸν εὐθύς νέω ὄντι

40 ἢ ἐραστής χρηστὸς
καὶ ἐραστῇ παιδικά.
Ὅ γὰρ χρὴ ἀνθρώποις ἡγεῖσθαι
παντὸς τοῦ βίου τοῖς μέλλουσι καλῶς βιώσεσθαι,
τοῦτο οὔτε συγγένεια οἷα τε ἐμποιεῖν οὔτω καλῶς

45 οὔτε τιμαὶ
οὔτε πλοῦτος
οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ὡς ἔρωσ.

Λέγω δὲ δὴ τί τοῦτο;
Τὴν ἐπὶ μὲν τοῖς αἰσχροῖς αἰσχύνην,

50 ἐπὶ δὲ τοῖς καλοῖς φιλοτιμίαν·
οὐ γὰρ ἔστιν ἄνευ τούτων
οὔτε πόλιν
οὔτε ιδιώτην
μεγάλα καὶ καλὰ ἔργα ἐξεργάζεσθαι.

55 Φημὶ τοίνυν ἐγὼ
ἄνδρα ὅστις ἐρᾷ,
εἴ τι αἰσχρὸν ποιῶν κατάδηλος γίγνοιτο
ἢ πάσχων ὑπὸ τοῦ δι' ἀνανδρίαν μὴ ἀμυνόμενος,
οὔτ' ἂν ὑπὸ πατρὸς ὀφθέντα οὔτως ἀλγήσαι

60 οὔτε ὑπὸ ἐταίρων
οὔτε ὑπ' ἄλλου οὐδενὸς
ὡς ὑπὸ παιδικῶν.

Ταῦτόν δὲ τοῦτο καὶ τὸν ἐρώμενον ὀρώμεν,
ὅτι διαφερόντως τοὺς ἐραστάς αἰσχύνεται,

65 ὅταν ὀφθῇ ἐν αἰσchrῶ τινι ὢν.

c. (178e3-179b3)

- 70 Εἰ οὖν μηχανή τις γένοιτο ὥστε πόλιν γενέσθαι
ἢ στρατόπεδον ἐραστῶν τε καὶ παιδικῶν,
οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἄμεινον οἰκήσειαν τὴν ἑαυτῶν
ἢ ἀπεχόμενοι πάντων τῶν αἰσχυρῶν
καὶ φιλοτιμούμενοι πρὸς ἀλλήλους,
75 καὶ μαχόμενοί γ' ἂν μετ' ἀλλήλων
οἱ τοιοῦτοι νικῶεν
ἂν ὀλίγοι ὄντες
ὡς ἔπος εἰπεῖν πάντας ἀνθρώπους.
Ἐρῶν γὰρ ἀνήρ
80 ὑπὸ παιδικῶν ὀφθῆναι
ἢ λιπῶν τάξιν
ἢ ὅπλα ἀποβαλῶν
ἦττον ἂν δήπου δέξαιτο
ἢ ὑπὸ πάντων τῶν ἄλλων,
85 καὶ πρὸ τούτου τεθνάναι ἂν πολλάκις ἔλοιτο.
Καὶ μὴν ἐγκαταλιπεῖν γε τὰ παιδικὰ
ἢ μὴ βοηθήσαι κινδυνεύοντι –
οὐδεὶς οὕτω κακὸς ὄντινα
οὐκ ἂν αὐτὸς ὁ Ἔρως ἔνθεον ποιήσειε πρὸς ἀρετὴν,
90 ὥστε ὅμοιον εἶναι τῷ ἀρίστῳ φύσει·
καὶ ἀτεχνῶς,
ὃ ἔφη Ὅμηρος,
μένος ἐμπνεῦσαι ἐνίοις τῶν ἡρώων τὸν θεόν,
τοῦτο ὁ Ἔρως τοῖς ἐρώσι παρέχει
95 γιγνόμενον παρ' αὐτοῦ.

d. (179b4-d2)

- 100 Καὶ μὴν ὑπεραποθνήσκειν γε μόνοι ἐθέλουσιν οἱ ἐρῶντες,
οὐ μόνον ὅτι ἄνδρες,
ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες.
Τούτου δὲ καὶ ἡ Πελίου θυγάτηρ Ἴαλκησις
ἰκανὴν μαρτυρίαν παρέχεται
- 105 ὑπὲρ τοῦδε τοῦ λόγου εἰς τοὺς Ἕλληνας,
ἐθελήσασα μόνη ὑπὲρ τοῦ αὐτῆς ἀνδρὸς ἀποθανεῖν,
ὄντων αὐτῷ πατρός τε καὶ μητρός,
οὓς ἐκείνη τοσοῦτον ὑπερεβάλετο τῇ φιλίᾳ διὰ τὸν ἔρωτα,
ὥστε ἀποδείξαι
- 110 αὐτοὺς ἀλλοτρίους ὄντας τῷ ὑεῖ
καὶ ὀνόματι μόνον προσήκοντας,
καὶ τοῦτ' ἐργασαμένη τὸ ἔργον
οὔτω καλὸν ἔδοξεν ἐργάσασθαι
οὐ μόνον ἀνθρώποις
- 115 ἀλλὰ καὶ θεοῖς,
ὥστε πολλῶν πολλὰ καὶ καλὰ ἐργασαμένων
εὐαριθμήτοις δὴ τισιν ἔδοσαν τοῦτο γέρας οἱ θεοί,
ἐξ Ἰαίδου ἀνεῖναι πάλιν τὴν ψυχὴν,
ἀλλὰ τὴν ἐκείνης ἀνεῖσαν ἀγασθέντες τῷ ἔργῳ·
- 120 οὔτω καὶ θεοὶ τὴν περὶ τὸν ἔρωτα σπουδὴν
τε καὶ ἀρετὴν μάλιστα τιμῶσιν.

125 e. (179d2-180a4)

Ὅρφέα δὲ τὸν Οἰάγρου ἀτελῆ ἀπέπεμψαν ἐξ Ἴαιδου,
φάσμα δείξαντες τῆς γυναικὸς ἐφ' ἣν ἦκεν,
αὐτὴν δὲ οὐ δόντες,
ὅτι μαλθακίζεσθαι ἐδόκει,

130 ἄτε ὦν κιθαρωδός,

καὶ οὐ τολμᾶν ἔνεκα τοῦ ἔρωτος ἀποθνήσκειν ὥσπερ Ἄλκηστις,
ἀλλὰ διαμηχανᾶσθαι
ζῶν εἰσιέναι εἰς Ἴαιδου.

Τοιγάρτοι διὰ ταῦτα δίκην αὐτῷ ἐπέθεσαν,

135 καὶ ἐποίησαν τὸν θάνατον αὐτοῦ ὑπὸ γυναικῶν γενέσθαι,

οὐχ ὥσπερ Ἀχιλλεῖα τὸν τῆς Θέτιδος ὑὸν ἐτίμησαν
καὶ εἰς μακάρων νήσους ἀπέπεμψαν,
ὅτι πεπυσμένος παρὰ τῆς μητρὸς
ὡς ἀποθανοῖτο ἀποκτείνας Ἑκτορα,

140 μὴ ποιήσας δὲ τοῦτο

οἴκαδε ἐλθὼν γηραιὸς τελευτήσοι,
ἐτόλμησεν ἐλέσθαι
βοηθήσας τῷ ἐραστῇ Πατρόκλῳ
καὶ τιμωρήσας

145 οὐ μόνον ὑπεραποθανεῖν

ἀλλὰ καὶ ἐπαποθανεῖν τετελευτηκότι·
ὅθεν δὴ καὶ ὑπεραγασθέντες οἱ θεοὶ διαφερόντως αὐτὸν ἐτίμησαν,
ὅτι τὸν ἐραστὴν οὕτω περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο.

150

f. (180a4-b8)

Αἰσχύλος δὲ φλυαρεῖ

φάσκων Ἴαχιλλέα Πατρόκλου ἐρᾶν,

155 ὃς ἦν καλλίων οὐ μόνον Πατρόκλου

ἀλλ' ἅμα καὶ τῶν ἡρώων ἀπάντων,

καὶ ἔτι ἀγένειος,

ἔπειτα νεώτερος πολὺ,

ὥς φησιν Ὅμηρος.

160 Ἴαλλὰ γὰρ τῷ ὄντι μάλιστα μὲν ταύτην τὴν ἀρετὴν οἱ θεοὶ τιμῶσιν

τὴν περὶ τὸν ἔρωτα,

μᾶλλον μέντοι θαυμάζουσιν

καὶ ἄγανται

καὶ εὖ ποιοῦσιν,

165 ὅταν ὁ ἐρώμενος τὸν ἐραστὴν ἀγαπᾶ,

ἢ ὅταν ὁ ἐραστής τὰ παιδικά.

Θειότερον γὰρ ἐραστής παιδικῶν

ἔνθεος γὰρ ἐστὶ.

Διὰ ταῦτα καὶ τὸν Ἴαχιλλέα τῆς Ἰαλκήστιδος μᾶλλον ἐτίμησαν,

170 εἰς μακάρων νήσους ἀποπέμψαντες.

Οὕτω δὲ ἔγωγέ φημι

Ἴρωτα θεῶν καὶ πρεσβύτατον καὶ τιμιώτατον καὶ κυριώτατον εἶναι

εἰς ἀρετῆς καὶ εὐδαιμονίας κτήσιν ἀνθρώποις

καὶ ζῶσι καὶ τελευτήσασιν.

175

DE MYTHE VAN ARISTOPHANES (*Symposium* 189c2-191c8)

180 a. (189c2-d6)

Καὶ μὴν,

ὦ Ἐρυξίμαχε,

εἰπεῖν τὸν Ἀριστοφάνη,

ἄλλη γέ πη ἐν νῶ ἔχω λέγειν

185 ἢ ἢ σὺ τε καὶ Πausανίας εἰπέτην.

Ἴμοι γὰρ δοκοῦσιν ἄνθρωποι

παντάπασι τὴν τοῦ ἔρωτος δύναμιν οὐκ ἠσθησθαι,

ἐπεὶ αἰσθανόμενοι γε μέγιστ' ἂν αὐτοῦ ἱερὰ κατασκευάσαι καὶ βωμούς,

καὶ θυσίας ἂν ποιεῖν μεγίστας,

190 οὐχ ὥσπερ νῦν τούτων οὐδὲν γίγνεται περὶ αὐτόν,

δέον πάντων μάλιστα γίγνεσθαι.

Ἔστι γὰρ θεῶν φιλανθρωπότατος,

ἐπίκουρός τε ὢν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἰατρὸς τούτων,

ὢν ἰαθέντων μεγίστη εὐδαιμονία ἂν τῷ ἀνθρωπείῳ γένει εἴη.

195 Ἐγὼ οὖν πειράσομαι ὑμῖν εἰσηγήσασθαι τὴν δύναμιν αὐτοῦ,

ὕμεις δὲ τῶν ἄλλων διδάσκαλοι ἔσεσθε.

Δεῖ δὲ πρῶτον

ὕμας μαθεῖν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν

καὶ τὰ παθήματα αὐτῆς.

200

b. (189d6-190a8)

Ἡ γὰρ πάλαι ἡμῶν φύσις

205 οὐχ αὐτὴ ἦν ἤπερ νῦν,
ἀλλ' ἄλλοία.

Πρῶτον μὲν γὰρ τρία ἦν τὰ γένη τὰ τῶν ἀνθρώπων,

οὐχ ὥσπερ νῦν δύο,

ἄρρεν καὶ θῆλυ,

210 ἀλλὰ καὶ τρίτον προσῆν

κοινὸν ὃν ἀμφοτέρων τούτων,

οὗ νῦν ὄνομα λοιπόν,

αὐτὸ δὲ ἠφάνισται·

ἀνδρόγυνον γὰρ ἔν τότε μὲν ἦν

215 καὶ εἶδος καὶ ὄνομα ἐξ ἀμφοτέρων κοινὸν

τοῦ τε ἄρρενος καὶ θήλεος,

νῦν δὲ οὐκ ἔστιν

ἀλλ' ἢ ἐν ὀνείδει ὄνομα κείμενον.

Ἐπειτα ὅλον ἦν ἐκάστου τοῦ ἀνθρώπου τὸ εἶδος στρογγύλον,

220 νῶτον καὶ πλευρὰς κύκλω ἔχον,

χεῖρας δὲ τέτταρας εἶχε,

καὶ σκέλη τὰ ἴσα ταῖς χερσίν,

καὶ πρόσωπα δὲ ἐπ' αὐχένι κυκλοτερεῖ,

ὅμοια πάντη·

225 κεφαλὴν δ' ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς προσώποις ἐναντίοις κειμένοις μίαν,

καὶ ὠτα τέτταρα,

καὶ αἰδοῖα δύο,

καὶ τὰλλα πάντα ὡς ἀπὸ τούτων ἂν τις εἰκάσειεν.

Ἐπορεύετο δὲ καὶ ὀρθὸν ὥσπερ νῦν,

230 ὀποτέρωσε βουλευθείη·

καὶ ὀπότε ταχὺ ὀρμήσειεν θεῖν,

ὥσπερ οἱ κυβιστῶντες

καὶ εἰς ὀρθὸν τὰ σκέλη περιφερόμενοι

κυβιστῶσι κύκλω,

235 ὀκτῶ τότε οὔσι τοῖς μέλεσιν

ἀπερειδόμενοι ταχὺ ἐφέροντο κύκλω.

c. (190a8-c6)

Ἦν δὲ διὰ ταῦτα τρία τὰ γένη καὶ τοιαῦτα,
240 ὅτι τὸ μὲν ἄρρεν ἦν τοῦ ἡλίου τὴν ἀρχὴν ἔκγονον,
τὸ δὲ θῆλυ τῆς γῆς,
τὸ δὲ ἀμφοτέρων μετέχον τῆς σελήνης,
ὅτι καὶ ἡ σελήνη ἀμφοτέρων μετέχει·
περιφερῆ δὲ δὴ ἦν καὶ αὐτὰ
245 καὶ ἡ πορεία αὐτῶν
διὰ τὸ τοῖς γονεῦσιν ὅμοια εἶναι.
Ἦν οὖν τὴν ἰσχὺν δεινὰ καὶ τὴν ῥώμην,
καὶ τὰ φρονήματα μεγάλα εἶχον,
ἐπεχείρησαν δὲ τοῖς θεοῖς,
250 καὶ ὁ λέγει Ὅμηρος περὶ Ἐφιάλτου τε καὶ Ὠτου,
περὶ ἐκείνων λέγεται,
τὸ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν ἐπιχειρεῖν ποιεῖν,
ὡς ἐπιθησομένων τοῖς θεοῖς.
Ὁ οὖν Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ ἐβουλεύοντο
255 ὅτι χρὴ αὐτοὺς ποιῆσαι,
καὶ ἠπόρουν·
οὔτε γὰρ ὅπως ἀποκτείναιεν εἶχον
καὶ ὥσπερ τοὺς γίγαντας κεραυνώσαντες τὸ γένος ἀφανίσαιεν –
αἱ τιμαὶ γὰρ αὐτοῖς καὶ ἱερὰ τὰ παρὰ τῶν ἀνθρώπων ἠφανίζετο –
260 οὔτε ὅπως ἐῶεν ἀσελγαίνειν.

d. (190c6-e2)

- 265 Μόγισ δὴ ὁ Ζεὺς ἐννοήσας
λέγει ὅτι “Δοκῶ μοι”, ἔφη,
“ἔχειν μηχανήν,
ὡς ἂν εἶέν τε ἄνθρωποι
καὶ παύσαιντο τῆς ἀκολασίας
- 270 ἀσθενέστεροι γενόμενοι.
Νῦν μὲν γὰρ αὐτούς, ἔφη,
διατεμῶ δίχα ἕκαστον,
καὶ ἅμα μὲν ἀσθενέστεροι ἔσονται,
ἅμα δὲ χρησιμώτεροι ἡμῖν
- 275 διὰ τὸ πλείους τὸν ἀριθμὸν γεγονέναι·
καὶ βαδιοῦνται ὀρθοὶ ἐπὶ δυοῖν σκελοῖν.
Ἐὰν δ' ἔτι δοκῶσιν ἀσελγαίνειν
καὶ μὴ ἔλωσιν ἡσυχίαν ἄγειν,
πάλιν αὖ, ἔφη,
- 280 τεμῶ δίχα,
ὥστ' ἐφ' ἐνὸς πορεύσονται σκέλους ἀσκωλιάζοντες.”
Ταῦτα εἰπὼν ἔτεμνε τοὺς ἀνθρώπους δίχα,
ὥσπερ οἱ τὰ ὄα τέμνοντες
καὶ μέλλοντες ταριχεύειν,
- 285 ἢ ὥσπερ οἱ τὰ ὠὰ ταῖς θριξίν·

e. (190e2-191a5)

- 290 ὄντινα δὲ τέμιοι,
τὸν Ἄπολλω ἐκέλευεν τό τε πρόσωπον μεταστρέφειν
καὶ τὸ τοῦ αὐχένος ἥμισυ πρὸς τὴν τομήν,
ἵνα θεώμενος τὴν αὐτοῦ τμησιν κοσμιώτερος εἴη ὁ ἄνθρωπος,
καὶ τὰλλα ἰᾶσθαι ἐκέλευεν.
- 295 Ὅ δὲ τό τε πρόσωπον μετέστρεφε,
καὶ συνέλκων πανταχόθεν τὸ δέρμα
ἐπὶ τὴν γαστέρα νῦν καλουμένην,
ὥσπερ τὰ σύσπαστα βαλλάντια,
ἐν στόμα ποιῶν ἀπέδει κατὰ μέσσην τὴν γαστέρα,
- 300 ὃ δὴ τὸν ὀμφαλὸν καλοῦσι.
Καὶ τὰς μὲν ἄλλας ρυτίδας τὰς πολλὰς ἐξελέαινε
καὶ τὰ στήθη διήρθρου,
ἔχων τι τοιοῦτον ὄργανον
οἷον οἱ σκυτοτόμοι περὶ τὸν καλάποδα λεαίνοντες τὰς τῶν σκυτῶν ρυτίδας·
- 305 ὀλίγας δὲ κατέλιπε,
τὰς περὶ αὐτὴν τὴν γαστέρα καὶ τὸν ὀμφαλόν,
μνημεῖον εἶναι τοῦ παλαιοῦ πάθους.

f. (191a5-c8)

Ἐπειδὴ οὖν ἡ φύσις δίχα ἐτμήθη,
ποθοῦν ἕκαστον τὸ ἥμισυ τὸ αὐτοῦ συνήει,
καὶ περιβάλλοντες τὰς χεῖρας
315 καὶ συμπλεκόμενοι ἀλλήλοις,
ἐπιθυμοῦντες συμφῶναι,
ἀπέθνησκον ὑπὸ λιμοῦ καὶ τῆς ἄλλης ἀργίας
διὰ τὸ μηδὲν ἐθέλειν χωρὶς ἀλλήλων ποιεῖν.

Καὶ ὁπότε τι ἀποθάνοι τῶν ἡμίσεων,

320 τὸ δὲ λειφθεῖη,
τὸ λειφθὲν ἄλλο ἐζήτει καὶ συνεπλέκετο,
εἴτε γυναικὸς τῆς ὅλης ἐντύχοι ἡμίσει –
ὃ δὴ νῦν γυναῖκα καλοῦμεν –
εἴτε ἀνδρός·

325 καὶ οὕτως ἀπώλλυντο.

Ἐλεήσας δὲ ὁ Ζεὺς ἄλλην μηχανὴν πορίζεται,
καὶ μετατίθησιν αὐτῶν τὰ αἰδοῖα εἰς τὸ πρόσθεν –
τέως γὰρ καὶ ταῦτα ἐκτὸς εἶχον,
καὶ ἐγέννων καὶ ἔτικτον οὐκ εἰς ἀλλήλους ἀλλ' εἰς γῆν,

330 ὥσπερ οἱ τέττιγες –
μετέθηκέ τε οὖν οὕτω αὐτῶν εἰς τὸ πρόσθεν
καὶ διὰ τούτων τὴν γένεσιν ἐν ἀλλήλοις ἐποίησεν,
διὰ τοῦ ἄρρενος ἐν τῷ θήλει,
τῶνδε ἕνεκα,

335 ἵνα ἐν τῇ συμπλοκῇ ἅμα μὲν εἰ ἀνὴρ γυναικὶ ἐντύχοι,
γεννῶεν καὶ γίγνοιτο τὸ γένος,
ἅμα δ' εἰ καὶ ἄρρην ἄρρени,
πλησμονὴ γοῦν γίγνοιτο τῆς συνουσίας
καὶ διαπαύοιντο

340 καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τρέποιντο
καὶ τοῦ ἄλλου βίου ἐπιμελοῖντο.

a. (191c8-e5)

Ἔστι δὴ οὖν ἐκ τόσου ὁ ἔρωσ ἔμφυτος ἀλλήλων τοῖς ἀνθρώποις

καὶ τῆς ἀρχαίας φύσεως συναγωγεὺς

καὶ ἐπιχειρῶν ποιῆσαι ἐν ἐκ δυοῖν

350 καὶ ἰάσασθαι τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπίνην.

Ἐκαστος οὖν ἡμῶν ἐστὶν ἀνθρώπου σύμβολον,

ἄτε τετμημένος ὥσπερ αἱ ψῆτται,

ἐξ ἑνὸς δύο·

ζητεῖ δὴ αἰεὶ τὸ αὐτοῦ ἕκαστος σύμβολον.

355 Ὅσοι μὲν οὖν τῶν ἀνδρῶν τοῦ κοινοῦ τμημά εἰσιν,

ὃ δὴ τότε ἀνδρόγυνον ἐκαλεῖτο,

φιλογύναικές τέ εἰσι

καὶ οἱ πολλοὶ τῶν μοιχῶν ἐκ τούτου τοῦ γένους γεγόνασιν,

καὶ ὅσαι αὐτῶν γυναῖκες φίλανδροί τε καὶ μοιχεύτριαι,

360 ἐκ τούτου τοῦ γένους γίνονται.

Ὅσαι δὲ τῶν γυναικῶν γυναικὸς τμημά εἰσιν,

οὐ πάνυ αὐταὶ τοῖς ἀνδράσι τὸν νοῦν προσέχουσιν,

ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὰς γυναῖκας τετραμμέναι εἰσί,

καὶ αἱ ἐταιρίστριαι ἐκ τούτου τοῦ γένους γίνονται.

b. (191e6-192b5)

Ὅσοι δὲ ἄρρενος τμημά εἰσι,

370 τὰ ἄρρενα διώκουσι,

καὶ τέως μὲν ἂν παῖδες ὦσιν,

ἄτε τεμάχια ὄντα τοῦ ἄρρενος,

φιλοῦσι τοὺς ἄνδρας

καὶ χαίρουσι συγκατακείμενοι

375 καὶ συμπεπλεγμένοι τοῖς ἀνδράσι,

καὶ εἰσιν οὗτοι βέλτιστοι τῶν παίδων καὶ μειρακίων,

ἄτε ἀνδρειότατοι ὄντες φύσει.

Φασὶ δὲ δὴ τινες

αὐτοὺς ἀναισχύντους εἶναι,

380 ψευδόμενοι·

οὐ γὰρ ὑπ' ἀναισχυντίας τοῦτο δρῶσιν

ἀλλ' ὑπὸ θάρρους καὶ ἀνδρείας καὶ ἀρρενωπίας,

τὸ ὅμοιον αὐτοῖς ἀσπαζόμενοι.

Μέγα δὲ τεκμήριον·

385 καὶ γὰρ τελεωθέντες

μόνοι ἀποβαίνουσιν εἰς τὰ πολιτικά ἄνδρες οἱ τοιοῦτοι.

Ἐπειδὴν δὲ ἀνδρωθῶσι,

παιδραστοῦσι

καὶ πρὸς γάμους καὶ παιδοποιίας οὐ προσέχουσι τὸν νοῦν φύσει,

390 ἀλλ' ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναγκάζονται·

ἀλλ' ἐξαρκεῖ αὐτοῖς μετ' ἀλλήλων καταζῆν ἀγάμοις.

Πάντως μὲν οὖν ὁ τοιοῦτος παιδραστής τε καὶ φιλεραστής γίγνεται,

ἀεὶ τὸ συγγενὲς ἀσπαζόμενος.

395

c. (192b5-d2)

Ὅταν μὲν οὖν καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ ἐντύχη τῷ αὐτοῦ ἡμίσει

καὶ ὁ παιδευραστής

400 καὶ ἄλλος πᾶς,

τότε καὶ θαυμαστὰ ἐκπλήττονται φιλία τε καὶ οἰκειότητι καὶ ἔρωτι,

οὐκ ἐθέλοντες ὡς ἔπος εἰπεῖν χωρίζεσθαι ἀλλήλων οὐδὲ σμικρὸν χρόνον.

Καὶ οἱ διατελοῦντες μετ' ἀλλήλων διὰ βίου οὗτοί εἰσιν,

οἱ οὐδ' ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν

405 ὅτι βούλονται σφίσι παρ' ἀλλήλων γίνεσθαι.

Οὐδενὶ γὰρ ἂν δόξειεν τοῦτ' εἶναι ἢ τῶν ἀφροδισίων συνουσία,

ὡς ἄρα τούτου ἔνεκα ἕτερος ἑτέρῳ χαίρει συνῶν

οὕτως ἐπὶ μεγάλης σπουδῆς·

ἀλλ' ἄλλο τι βουλομένη ἑκατέρου ἢ ψυχὴ δῆλη ἐστίν,

410 ὃ οὐ δύναται εἰπεῖν,

ἀλλὰ μαντεύεται ὃ βούλεται,

καὶ αἰνίττεται.

415

d. (192d2-e9)

Καὶ εἰ αὐτοῖς ἐν τῷ αὐτῷ κατακειμένοις ἐπιστάς ὁ Ἥφαιστος,
ἔχων τὰ ὄργανα,
ἔροιτο·

420 “Τί ἔσθ’ ὃ βούλεσθε, ὦ ἄνθρωποι,
ὕμῖν παρ’ ἀλλήλων γενέσθαι;”
Καὶ εἰ ἀποροῦντας αὐτοὺς πάλιν ἔροιτο·
“Ἄρά γε τοῦδε ἐπιθυμεῖτε,
ἐν τῷ αὐτῷ γενέσθαι ὅτι μάλιστα ἀλλήλοις,
425 ὥστε καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν μὴ ἀπολείπεσθαι ἀλλήλων;
Εἰ γὰρ τούτου ἐπιθυμεῖτε,
θέλω ὑμᾶς συντήξαι
καὶ συμφυσῆσαι εἰς τὸ αὐτό,
ὥστε δὴ ὄντας ἕνα γεγονέναι καὶ ἕως τ’ ἂν ζῆτε,

430 ὡς ἕνα ὄντα,
κοινῇ ἀμφοτέρους ζῆν,
καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνητε,
ἐκεῖ αὖ ἐν Ἄιδου ἀντὶ δυοῖν ἕνα εἶναι κοινῇ τεθνεώτε·
ἀλλ’ ὁρᾶτε εἰ τούτου ἐρᾶτε
435 καὶ ἐξαρκεῖ ὑμῖν ἂν τούτου τύχητε·”

ταῦτ’ ἀκούσας ἴσμεν ὅτι
οὐδ’ ἂν εἷς ἐξαρνηθεῖη
οὐδ’ ἄλλο τι ἂν φανείη βουλόμενος,

440 ἀλλ’ ἀτεχνῶς οἴοιτ’ ἂν ἀκηκοέναι τοῦτο ὃ πάλαι ἄρα ἐπεθύμει,
συνελθὼν καὶ συντακεῖς τῷ ἐρωμένῳ ἐκ δυοῖν εἷς γενέσθαι.

445 e. (192e9-193b6)

Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷτιον,
ὅτι ἡ ἀρχαία φύσις ἡμῶν ἦν αὕτη
καὶ ἡμεν ὅλοι·
τοῦ ὄλου οὖν τῆ ἐπιθυμίας καὶ διώξει ἔρωσ ὄνομα.

450 Καὶ πρὸ τοῦ, ὡσπερ λέγω, ἐν ἡμεν,
νυνὶ δὲ διὰ τὴν ἀδικίαν διωκίσθημεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
καθάπερ Ἀρκάδες ὑπὸ Λακεδαιμονίων·
φόβος οὖν ἔστιν,

ἐὰν μὴ κόσμιοι ὦμεν πρὸς τοὺς θεούς,
455 ὅπως μὴ καὶ αὐθις διασχισθησόμεθα,
καὶ περίμεν ἔχοντες ὡσπερ οἱ ἐν ταῖς στήλαις καταγραφὴν ἐκτετυπωμένοι,
διαπερισμένοι κατὰ τὰς ῥίνας,
γεγονότες ὡσπερ λίσπαι.

Ἄλλὰ τούτων ἔνεκα πάντ' ἄνδρα χρὴ ἅπαντα παρακελεύεσθαι

460 εὐσεβεῖν περὶ θεούς,
ἵνα τὰ μὲν ἐκφύγωμεν,
τῶν δὲ τύχωμεν,
ὡς ὁ Ἔρωσ ἡμῖν ἡγεμῶν καὶ στρατηγός.

ᾧ μηδεὶς ἐναντία πραπτέτω –

465 πράττει δ' ἐναντία ὅστις θεοῖς ἀπεχθάνεται –
φίλοι γὰρ γενόμενοι
καὶ διαλλαγέντες τῷ θεῷ
ἐξευρήσομέν τε καὶ ἐντευξόμεθα τοῖς παιδικοῖς τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν,
ὃ τῶν νῦν ὀλίγοι ποιοῦσι.

470

f. (193b6-d5)

Καὶ μή μοι ὑπολάβῃ Ἑρυξίμαχος,

475 κωμῶδων τὸν λόγον,

ὡς Πausανίαν καὶ Ἀγάθωνα λέγω –

ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτοι τούτων τυγχάνουσιν ὄντες

καὶ εἰσιν ἀμφότεροι τὴν φύσιν ἄρρενες –

λέγω δὲ οὖν ἔγωγε καθ' ἀπάντων

480 καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν,

ὅτι οὕτως ἂν ἡμῶν τὸ γένος εὐδαιμον γένοιτο,

εἰ ἐκτελέσαιμεν τὸν ἔρωτα

καὶ τῶν παιδικῶν τῶν αὐτοῦ ἕκαστος τύχοι

εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀπελθὼν φύσιν.

485 Εἰ δὲ τοῦτο ἄριστον,

ἀναγκαῖον

καὶ τῶν νῦν παρόντων

τὸ τούτου ἐγγυτάτω ἄριστον εἶναι·

τοῦτο δ' ἐστὶ παιδικῶν τυχεῖν κατὰ νοῦν αὐτῷ πεφυκότων·

490 οὐ δὴ τὸν αἴτιον θεὸν ὑμνοῦντες

δικαίως ἂν ὑμνοῖμεν Ἔρωτα,

ὃς ἔν τε τῷ παρόντι ἡμᾶς πλεῖστα ὀνίνησιν

εἰς τὸ οἰκεῖον ἄγων,

καὶ εἰς τὸ ἔπειτα ἐλπίδας μεγίστας παρέχεται,

495 ἡμῶν παρεχομένων πρὸς θεοὺς εὐσέβειαν,

καταστήσας ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν

καὶ ἰασάμενος

μακαρίους καὶ εὐδαιμόνας ποιῆσαι.

500

b. (199c3-d9)

- 505 Καὶ μὴν, ὦ φίλε Ἀγάθων,
καλῶς μοι ἔδοξας καθηγήσασθαι τοῦ λόγου,
λέγων ὅτι
πρῶτον μὲν δέοι αὐτὸν ἐπιδειξαι
ὁποῖός τις ἐστὶν ὁ Ἔρως,
510 ὕστερον δὲ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
Ταύτην τὴν ἀρχὴν πάνυ ἄγαμαι.
Ἴθι οὖν μοι περὶ Ἔρωτος,
ἐπειδὴ καὶ τᾶλλα καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς διήλθες
οἶός ἐστι,
515 καὶ τόδε εἰπέ·
πότερόν ἐστι τοιοῦτος οἶος εἶναι τινος ὁ Ἔρως ἔρως, ἢ οὐδενός;
Ἐρωτῶ δ' οὐκ εἰ μητρός τινος ἢ πατρός ἐστιν –
γελοῖον γὰρ ἂν εἶη τὸ ἐρώτημα
εἰ Ἔρως ἐστὶν ἔρως μητρὸς ἢ πατρός –
520 ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ αὐτὸ τοῦτο πατέρα ἠρώτων,
ἄρα ὁ πατήρ ἐστι πατήρ τινος ἢ οὐ;
Εἶπες ἂν δήπου μοι,
εἰ ἐβούλου καλῶς ἀποκρίνασθαι,
ὅτι ἔστιν ὑέος γε ἢ θυγατρὸς ὁ πατήρ πατήρ·
525 ἢ οὐ;
Πάνυ γε, φάναι τὸν Ἀγάθωνα.
Οὐκοῦν καὶ ἡ μήτηρ ὡσαύτως;
Ὅμολογεῖσθαι καὶ τοῦτο.

530

c. (199e1-200a4)

Ἔτι τοίνυν, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη,

ἀπόκριναι ὀλίγω πλείω,

535 ἵνα μᾶλλον καταμάθῃς ὃ βούλομαι.

Εἰ γὰρ ἐροίμην,

“Τί δέ;

Ἄδελφός, αὐτὸ τοῦθ' ὅπερ ἔστιν,

ἔστι τινὸς ἀδελφὸς ἢ οὐ;”

540 Φάναι εἶναι.

Οὐκοῦν ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς;

Ὅμολογεῖν.

Πειρῶ δὴ, φάναι, καὶ τὸν ἔρωτα εἰπεῖν.

Ὁ Ἔρως ἔρως ἐστὶν οὐδενὸς ἢ τινός;

545 Πάνυ μὲν οὖν ἔστιν.

Τοῦτο μὲν τοίνυν, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη,

φύλαξον παρὰ σαυτῷ μεμνημένος ὄτου·

τοσόνδε δὲ εἶπέ,

πότερον ὁ Ἔρως ἐκείνου οὐ ἔστιν ἔρως,

550 ἐπιθυμῆ αὐτοῦ ἢ οὐ;

Πάνυ γε, φάναι.

555 d. (200a5-b8)

Πότερον ἔχων αὐτὸ οὐ̄ ἐπιθυμῆι τε καὶ ἐρῶ̄,
εἶτα ἐπιθυμῆι τε καὶ ἐρῶ̄,
ἢ οὐκ ἔχων;

Οὐκ ἔχων, ὡς τὸ εἰκός γε, φάναι.

560 Σκόπει δὴ, εἰπεῖν τὸν Σωκράτη,
ἀντὶ τοῦ εἰκότος εἰ ἀνάγκη οὕτως,
τὸ ἐπιθυμοῦν ἐπιθυμῆιν οὐ̄ ἐνδεές ἐστιν,
ἢ μὴ ἐπιθυμῆιν,
ἐὰν μὴ ἐνδεές ἦ;

565 Ἐμοὶ μὲν γὰρ θαυμαστῶς δοκεῖ, ὦ Ἀγάθων,
ὡς ἀνάγκη εἶναι·
σοὶ δὲ πῶς;

Κάμοί, φάναι, δοκεῖ.

Καλῶς λέγεις.

570 Ἐὰρ οὖν βούλοιστ' ἂν τις μέγας ὢν μέγας εἶναι,
ἢ ἰσχυρὸς ὢν ἰσχυρὸς;

Ἄδύνατον ἐκ τῶν ὁμολογημένων.

Οὐ γὰρ που ἐνδεής ἂν εἴη τούτων ὁ γε ὢν.

Ἀληθῆ λέγεις.

575

e. (200b9-d7)

Εἰ γὰρ καὶ ἰσχυρὸς ὢν βούλοιτο ἰσχυρὸς εἶναι,
580 φάναι τὸν Σωκράτη,
καὶ ταχὺς ὢν ταχύς,
καὶ ὑγιὴς ὢν ὑγιής –
ἴσως γὰρ ἂν τις ταῦτα οἰηθείη
καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τοὺς ὄντας τε τοιούτους
585 καὶ ἔχοντας ταῦτα
τούτων ἅπερ ἔχουσι καὶ ἐπιθυμεῖν,
ἴν' οὖν μὴ ἐξαπατηθῶμεν,
τούτου ἔνεκα λέγω –
τούτοις γάρ, ὦ Ἀγάθων, εἰ ἐννοεῖς,
590 ἔχειν μὲν ἕκαστα τούτων ἐν τῷ παρόντι ἀνάγκη ἃ ἔχουσιν,
ἐάντε βούλωνται ἐάντε μή,
καὶ τούτου γε δήπου τίς ἂν ἐπιθυμήσειεν;
Ἄλλ' ὅταν τις λέγῃ
ὅτι ἐγὼ ὑγιαίνων βούλομαι καὶ ὑγιαίνειν,
595 καὶ πλουτῶν βούλομαι καὶ πλουτεῖν,
καὶ ἐπιθυμῶ αὐτῶν τούτων ἃ ἔχω,
εἴπομεν ἂν αὐτῷ
ὅτι σύ, ὦ ἄνθρωπε,
πλοῦτον κεκτημένος καὶ ὑγίειαν καὶ ἰσχὺν
600 βούλει καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ταῦτα κεκτήσθαι,
ἐπεὶ ἐν τῷ γε νῦν παρόντι,
εἴτε βούλει εἴτε μή,
ἔχεις·
σκόπει οὖν,
605 ὅταν τοῦτο λέγῃς,
ὅτι ἐπιθυμῶ τῶν παρόντων,
εἰ ἄλλο τι λέγεις ἢ τόδε,
ὅτι βούλομαι τὰ νῦν παρόντα
καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον παρεῖναι.
610 Ἄλλο τι ὁμολογοῖ ἂν;

Συμφάναι ἔφη τὸν Ἀγάθωνα.

f. (200d8-201a1)

Εἰπεῖν δὴ τὸν Σωκράτη,

Οὐκοῦν τοῦτό γ' ἐστὶν ἐκείνου ἐρᾶν,

615 ὃ οὐπω ἔτοιμον αὐτῷ ἐστὶν οὐδὲ ἔχει,

τὸ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ταῦτα εἶναι αὐτῷ σφζόμενα καὶ παρόντα;

Πάνυ γε, φάναι.

Καὶ οὗτος ἄρα καὶ ἄλλος πᾶς ὁ ἐπιθυμῶν

τοῦ μὴ ἐτοίμου ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦ μὴ παρόντος,

620 καὶ ὃ μὴ ἔχει

καὶ ὃ μὴ ἔστιν αὐτὸς

καὶ οὐ ἐνδεής ἐστι,

τοιαῦτ' ἅττα ἐστὶν

ᾧν ἡ ἐπιθυμία τε καὶ ὁ ἔρως ἐστίν;

625 Πάνυ γ', εἰπεῖν.

Ἴθι δὴ, φάναι τὸν Σωκράτη,

ἀνομολογησώμεθα τὰ εἰρημένα.

Ἄλλο τι ἔστιν ὃ Ἔρως πρῶτον μὲν τινῶν,

ἔπειτα τούτων ᾧν ἂν ἐνδεια παρῆ αὐτῷ;

630 Ναί, φάναι.

g. (201a2-b5)

- 635 Ἐπὶ δὴ τούτοις ἀναμνήσθητι τίνων ἔφησθα
ἐν τῷ λόγῳ εἶναι τὸν Ἔρωτα·
εἰ δὲ βούλει,
ἐγὼ σε ἀναμνήσω.
Οἶμαι γάρ σε οὕτωςί πως εἰπεῖν,
640 ὅτι τοῖς θεοῖς κατεσκευάσθη τὰ πράγματα δι' ἔρωτα καλῶν·
αἰσχροῶν γὰρ οὐκ εἶη ἔρωσ.
Οὐχ οὕτωςί πως ἔλεγες;
Εἶπον γάρ, φάναι τὸν Ἀγάθωνα.
Καὶ ἐπιεικῶς γε λέγεις, ὦ ἑταῖρε,
645 φάναι τὸν Σωκράτη·
καὶ εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει,
ἄλλο τι ὁ Ἔρωσ κάλλους ἂν εἶη ἔρωσ,
αἰσχους δὲ οὐ;
Ὡμολόγει.
650 Οὐκοῦν ὠμολόγηται,
οὐ ἔνδεής ἐστι καὶ μὴ ἔχει, τούτου ἐρᾶν;
Ναί, εἰπεῖν.
Ἐνδεής ἄρ' ἐστὶ καὶ οὐκ ἔχει ὁ Ἔρωσ κάλλος.
Ἀνάγκη, φάναι.

655

h. (201b6-c9)

Τί δέ;

660 Τὸ ἐνδεὲς κάλλους
καὶ μηδαμῆ κεκτημένον κάλλος
ἄρα λέγεις σὺ καλὸν εἶναι;

Οὐ δῆτα.

Ἔτι οὖν ὁμολογεῖς

665 Ἔρωτα καλὸν εἶναι,
εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει;

Καὶ τὸν Ἀγάθωνα εἰπεῖν

Κινδυνεύω, ὦ Σώκρατες,

οὐδὲν εἰδέναι ὧν τότε εἶπον.

670 Καὶ μὴν καλῶς γε εἶπες, φάναι, ὦ Ἀγάθων.

Ἄλλὰ σμικρὸν ἔτι εἶπέ·

τάγαθὰ οὐ καὶ καλὰ δοκεῖ σοι εἶναι;

Ἔμοιγε.

Εἰ ἄρα ὁ Ἔρωσ τῶν καλῶν ἐνδεής ἐστι,

675 τὰ δὲ ἀγαθὰ καλὰ,

κἂν τῶν ἀγαθῶν ἐνδεής εἴη.

Ἐγώ, φάναι, ὦ Σώκρατες,

σοὶ οὐκ ἂν δυναίμην ἀντιλέγειν,

ἀλλ' οὕτως ἐχέτω ὡς σὺ λέγεις.

680 Οὐ μὲν οὖν τῇ ἀληθείᾳ,

φάναι, ὦ φιλούμενε Ἀγάθων,

δύνασαι ἀντιλέγειν,

ἐπεὶ Σωκράτει γε

οὐδὲν χαλεπὸν.

685

690 c. (203a9-c4)

Πατρός δέ, ἦν δ' ἐγώ,

τίνος ἐστὶ καὶ μητρός;

Μακρότερον μὲν, ἔφη, διηγήσασθαι·

ὅμως δέ σοι ἐρῶ.

695 Ὅτε γὰρ ἐγένετο ἡ Ἀφροδίτη,

ἡστιῶντο οἱ θεοὶ οἱ τε ἄλλοι

καὶ ὁ τῆς Μήτιδος υἱὸς Πόρος.

Ἐπειδὴ δὲ ἐδείπνησαν,

προσαιτήσουσα

700 οἶον δὴ εὐωχίας οὔσης

ἀφίκετο ἡ Πενία,

καὶ ἦν περὶ τὰς θύρας.

Ὁ οὖν Πόρος μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος –

οἶνος γὰρ οὔπω ἦν –

705 εἰς τὸν τοῦ Διὸς κῆπον εἰσελθὼν

βεβαρημένος ἠὔδεν.

Ἡ οὖν Πενία ἐπιβουλεύουσα

διὰ τὴν αὐτῆς ἀπορίαν

παιδίον ποιήσασθαι ἐκ τοῦ Πόρου,

710 κατακλίνεται τε παρ' αὐτῷ

καὶ ἐκύησε τὸν Ἔρωτα.

Διὸ δὴ καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀκόλουθος

καὶ θεράπων γέγονεν ὁ Ἔρως,

γεννηθεὶς ἐν τοῖς ἐκείνης γενεθλίοις,

715 καὶ ἅμα φύσει ἐραστής ὢν περὶ τὸ καλὸν,

καὶ τῆς Ἀφροδίτης καλῆς οὔσης.

720 d. (203c5-d8)

Ἄτε οὖν Πόρου καὶ Πενίας υἱὸς ὦν,
ὁ Ἔρωσ ἐν τοιαύτῃ τύχῃ καθέστηκεν.

Πρῶτον μὲν πένης ἀεὶ ἐστὶ,
καὶ πολλοῦ δεῖ ἀπαλός τε καὶ καλός,

725 οἶον οἱ πολλοὶ οἴονται,
ἀλλὰ σκληρὸς καὶ ἀύχμηρὸς καὶ ἀνυπόδητος καὶ ἄοικος,
χαμαιπετὴς ἀεὶ ὦν καὶ ἄστροφος,
ἐπὶ θύραις καὶ ἐν ὁδοῖς ὑπαίθριος κοιμώμενος,
τὴν τῆς μητρὸς φύσιν ἔχων,

730 ἀεὶ ἐνδεία σύνοικος.
Κατὰ δὲ αὐτὸν τὸν πατέρα
ἐπίβουλός ἐστι τοῖς καλοῖς καὶ τοῖς ἀγαθοῖς,
ἀνδρεῖος ὦν καὶ ἴτης καὶ σύντονος,
θηρευτὴς δεινός,

735 ἀεὶ τινὰς πλέκων μηχανάς,
καὶ φρονήσεως ἐπιθυμητὴς καὶ πόριμος,
φιλοσοφῶν διὰ παντὸς τοῦ βίου,
δεινὸς γόης καὶ φαρμακεὺς καὶ σοφιστής·

740

e. (203d8-204a9)

Καὶ οὔτε ὡς ἀθάνατος πέφυκεν οὔτε ὡς θνητός,
ἀλλὰ τοτὲ μὲν τῆς αὐτῆς ἡμέρας θάλλει τε καὶ ζῆ,

745 ὅταν εὐπορήσῃ,
τοτὲ δὲ ἀποθνήσκει,
πάλιν δὲ ἀναβιώσκει διὰ τὴν τοῦ πατρὸς φύσιν,
τὸ δὲ ποριζόμενον ἀεὶ ὑπεκρεῖ,
ὥστε οὔτε ἀπορεῖ Ἔρως ποτὲ

750 οὔτε πλουτεῖ,
σοφίας τε αὐτὴ καὶ ἀμαθίας ἐν μέσῳ ἐστίν.
Ἔχει γὰρ ὧδε.

Θεῶν οὐδεὶς φιλοσοφεῖ οὐδ' ἐπιθυμεῖ σοφὸς γενέσθαι –
ἔστι γὰρ –

755 οὐδ' εἴ τις ἄλλος σοφός, οὐ φιλοσοφεῖ.

Οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἀμαθεῖς φιλοσοφοῦσιν
οὐδ' ἐπιθυμοῦσι σοφοὶ γενέσθαι·
αὐτὸ γὰρ τοῦτό ἐστι χαλεπὸν ἀμαθία,
τὸ μὴ ὄντα καλὸν κάγαθὸν μηδὲ φρόνιμον

760 δοκεῖν αὐτῷ εἶναι ἰκανόν.

Οὕκουν ἐπιθυμεῖ ὁ μὴ οἰόμενος ἐνδεής εἶναι
οὐδ' ἂν μὴ οἶηται ἐπιδεῖσθαι.

Τίνες οὖν, ἔφην ἐγώ, ὦ Διοτίμα,

οἱ φιλοσοφοῦντες,

765 εἰ μήτε οἱ σοφοὶ μήτε οἱ ἀμαθεῖς;

f. (204b1-c8)

- 770 Δῆλον δὴ, ἔφη,
τοῦτό γε ἤδη καὶ παιδί,
ὅτι οἱ μεταξὺ τούτων ἀμφοτέρων,
ὧν ἂν εἴη καὶ ὁ Ἔρωσ.
Ἔστιν γὰρ δὴ τῶν καλλίστων ἡ σοφία,
775 Ἔρωσ δ' ἐστὶν ἔρωσ περὶ τὸ καλόν,
ὥστε ἀναγκαῖον Ἔρωτα φιλόσοφον εἶναι,
φιλόσοφον δὲ ὄντα
μεταξὺ εἶναι σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς.
Αἰτία δὲ αὐτῷ καὶ τούτων ἡ γένεσις·
780 πατὴρ μὲν γὰρ σοφοῦ ἐστὶ καὶ εὐπόρου,
μητὴρ δὲ οὐ σοφῆς καὶ ἀπόρου.
Ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ δαίμονος, ὦ φίλε Σώκρατες, αὕτη·
ὄν δὲ σὺ ᾤηθης Ἔρωτα εἶναι,
θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθες.
785 Ὡδήθης δέ,
ὡς ἐμοὶ δοκεῖ τεκμαιρομένη ἐξ ὧν σὺ λέγεις,
τὸ ἐρώμενον Ἔρωτα εἶναι, οὐ τὸ ἐρώων·
διὰ ταῦτά σοι οἶμαι πάγκαλος ἐφαίνετο ὁ Ἔρωσ.
Καὶ γὰρ ἔστι τὸ ἐραστὸν τὸ τῷ ὄντι καλὸν
790 καὶ ἀβρὸν καὶ τέλειον καὶ μακαριστόν·
τὸ δὲ γε ἐρώων ἄλλην ιδέαν τοιαύτην ἔχον,
οἷαν ἐγὼ διήλθον.
Καὶ ἐγὼ εἶπον,
Εἶεν δὴ, ὦ ξένη,
795 καλῶς γὰρ λέγεις·
τοιούτος ὧν ὁ Ἔρωσ
τίνα χρεῖαν ἔχει τοῖς ἀνθρώποις;

REDE VAN SOCRATES: EROS EN HET GELUK (*Symposium* 204d1-206b10)

a. (204d1-204e7)

Τοῦτο δὴ μετὰ ταῦτ', ἔφη, ὦ Σώκρατες,

805 πειράσομαί σε διδάξαι.

Ἔστι μὲν γὰρ δὴ τοιοῦτος

καὶ οὕτω γεγωνὸς ὁ Ἔρωσ,

ἔστι δὲ τῶν καλῶν,

ὡς σὺ φῆς.

810 Εἰ δέ τις ἡμᾶς ἔροιτο·

Τί τῶν καλῶν ἐστὶν ὁ Ἔρωσ, ὦ Σώκρατες τε καὶ Διοτίμα;

Ἦδε δὲ σαφέστερον·

ἐρᾷ ὁ ἐρῶν τῶν καλῶν·

τί ἐρᾷ;

815 **Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι**

Γενέσθαι αὐτῷ.

Ἄλλ' ἔτι ποθεῖ, ἔφη,

ἢ ἀπόκρισις ἐρώτησιν τοιάνδε·

Τί ἔσται ἐκείνῳ ᾧ ἂν γένηται τὰ καλά;

820 **Οὐ πάνυ ἔφην ἔτι ἔχειν ἐγὼ**

πρὸς ταύτην τὴν ἐρώτησιν

προχείρως ἀποκρίνασθαι.

Ἄλλ', ἔφη,

ὥσπερ ἂν εἴ τις μεταβαλὼν

825 ἀντὶ τοῦ καλοῦ τῷ ἀγαθῷ χρώμενος

πυνθάνοιτο·

Φέρε, ὦ Σώκρατες, ἐρᾷ ὁ ἐρῶν τῶν ἀγαθῶν· τί ἐρᾷ;

Γενέσθαι, ἦν δ' ἐγὼ, αὐτῷ.

Καὶ τί ἔσται ἐκείνῳ ᾧ ἂν γένηται τὰ γαθά;

830 **Τοῦτ' εὐπορώτερον, ἦν δ' ἐγὼ,**

ἔχω ἀποκρίνασθαι,

ὅτι εὐδαίμων ἔσται.

835 **b. (205a1-b3)**

Κτήσει γάρ, ἔφη, ἀγαθῶν οἱ εὐδαίμονες εὐδαίμονες,
καὶ οὐκέτι προσδεῖ ἐρέσθαι

Ἵνα τί δὲ βούλεται εὐδαίμων εἶναι ὁ βουλόμενος;

Ἄλλὰ τέλος δοκεῖ ἔχειν ἢ ἀπόκρισις.

840 Ἐληθῆ λέγεις, εἶπον ἐγώ.

Ταύτην δὴ τὴν βούλησιν καὶ τὸν ἔρωτα τοῦτον

πότερα κοινὸν οἶει εἶναι πάντων ἀνθρώπων,

καὶ πάντας τὰγαθὰ βούλεσθαι αὐτοῖς εἶναι ἀεὶ,

ἢ πῶς λέγεις;

845 Οὕτως, ἦν δ' ἐγώ· κοινὸν εἶναι πάντων.

Τί δὴ οὖν, ἔφη, ὦ Σώκρατες,

οὐ πάντας ἐρᾶν φαμεν,

εἶπερ γε πάντες τῶν αὐτῶν ἐρώσι καὶ ἀεὶ,

ἀλλὰ τινὰς φαμεν ἐρᾶν,

850 τοὺς δ' οὐ;

Θαυμάζω, ἦν δ' ἐγώ, καὶ αὐτός.

855 c. (205b4-c10)

Ἄλλὰ μὴ θαύμαζ', ἔφη·
ἀφελόντες γὰρ ἄρα τοῦ ἔρωτός τι εἶδος ὀνομάζομεν,
τὸ τοῦ ὅλου ἐπιτιθέντες ὄνομα, ἔρωτα,
τὰ δὲ ἄλλα ἄλλοις καταχρώμεθα ὀνόμασιν.

860 Ὡσπερ τί; ἦν δ' ἐγώ.

Ὡσπερ τόδε. Οἶσθ' ὅτι ποιήσεις ἐστὶ τι πολὺ·
ἦ γάρ τοι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὄν ἰόντι ὀφθαλοῦν αἰτία πᾶσά ἐστι ποιήσεις,
ὥστε καὶ αἱ ὑπὸ πάσαις ταῖς τέχναις ἐργασίαι ποιήσεις εἰσὶ
καὶ οἱ τούτων δημιουργοὶ πάντες ποιηταί.

865 Ἀληθῆ λέγεις.

Ἄλλ' ὅμως, ἦ δ' ἦ, οἶσθ'
ὅτι οὐ καλοῦνται ποιηταί
ἀλλὰ ἄλλα ἔχουσιν ὀνόματα,
ἀπὸ δὲ πάσης τῆς ποιήσεως ἐν μόνιον ἀφορισθὲν τὸ περὶ τὴν μουσικὴν

870 καὶ τὰ μέτρα τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι προσαγορεύεται.

Ποιήσεις γὰρ τοῦτο μόνον καλεῖται,
καὶ οἱ ἔχοντες τοῦτο τὸ μόνιον τῆς ποιήσεως ποιηταί.

Ἀληθῆ λέγεις, ἔφην.

875

d. (205d1-d9)

Οὕτω τοίνυν καὶ περὶ τὸν ἔρωτα.

Τὸ μὲν κεφάλαιόν ἐστι πᾶσα ἢ τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμία

880 καὶ τοῦ εὐδαιμονεῖν ὁ μέγιστός τε καὶ δολερὸς ἔρως παντί·

ἀλλ' οἱ μὲν

ἄλλη τρεπόμενοι πολλαχῆ ἐπ' αὐτόν,

ἢ κατὰ χρηματισμὸν

ἢ κατὰ φιλογυμνασίαν

885 ἢ κατὰ φιλοσοφίαν,

οὔτε ἐρᾶν καλοῦνται

οὔτε ἐρασταί,

οἱ δὲ κατὰ ἓν τι εἶδος ἰόντες

τε καὶ ἐσπουδακότες τὸ τοῦ ὅλου ὄνομα ἴσχουσιν,

890 ἔρωτά τε καὶ ἐρᾶν καὶ ἐρασταί.

Κινδυνεύεις ἀληθῆ, ἔφην ἐγώ, λέγειν.

895 e. (205d10-206a5)

Καὶ λέγεται μὲν γέ τις, ἔφη, λόγος,
ὡς οἷ ἄν τὸ ἡμισυ ἑαυτῶν ζητῶσιν,
οὗτοι ἐρῶσιν·
ὁ δ' ἐμὸς λόγος

900 οὔτε ἡμίσεός φησιν εἶναι τὸν ἔρωτα

οὔτε ὅλου,
ἐὰν μὴ τυγχάνῃ γέ που, ὦ ἑταῖρε, ἀγαθὸν ὄν,
ἐπεὶ αὐτῶν γε καὶ πόδας καὶ χεῖρας ἐθέλουσιν ἀποτέμεσθαι οἱ ἄνθρωποι,
ἐὰν αὐτοῖς δοκῇ τὰ ἑαυτῶν πονηρὰ εἶναι.

905 Οὐ γὰρ τὸ ἑαυτῶν οἶμαι ἕκαστοι ἀσπάζονται,

εἰ μὴ εἴ τις τὸ μὲν ἀγαθὸν οἰκεῖον καλεῖ καὶ ἑαυτοῦ,
τὸ δὲ κακὸν ἀλλότριον·
ὡς οὐδέν γε ἄλλο ἐστὶν οὗ ἐρῶσιν ἄνθρωποι ἢ τοῦ ἀγαθοῦ.

Ἦ σοὶ δοκοῦσιν;

910 **Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε, ἦν δ' ἐγώ.**

Ἄρ' οὖν, ἦ δ' ἦ,
οὕτως ἀπλοῦν ἐστι λέγειν
ὅτι οἱ ἄνθρωποι τὰγαθοῦ ἐρῶσιν;

Ναί, ἔφην.

915

f. (206a6-b10)

Τί δέ; Οὐ προσθετέον, ἔφη,

920 ὅτι καὶ εἶναι τὸ ἀγαθὸν αὐτοῖς ἐρώσιν;

Προσθετέον.

Ἄρ' οὖν, ἔφη,

καὶ οὐ μόνον εἶναι,

ἀλλὰ καὶ ἀεὶ εἶναι;

925 Καὶ τοῦτο προσθετέον.

Ἔστιν ἄρα συλλήβδην, ἔφη,

ὁ ἔρωσ τοῦ τὸ ἀγαθὸν αὐτῷ εἶναι ἀεὶ.

Ἀληθέστατα, ἔφην ἐγώ, λέγεις.

Ὅτε δὴ τοῦτο ὁ ἔρωσ ἐστὶν ἀεὶ, ἦ δ' ἦ,

930 τῶν τίνα τρόπον διωκόντων αὐτὸ καὶ ἐν τίνι πράξει

ἢ σπουδῇ καὶ ἢ σύντασις ἔρωσ ἂν καλοῖτο;

Τί τοῦτο τυγχάνει ὄν τὸ ἔργον;

Ἔχεις εἰπεῖν;

Οὐ μεντᾶν σέ, ἔφην ἐγώ, ὦ Διοτίμα,

935 ἐθαύμαζον ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἐφοίτων παρὰ σέ αὐτὰ ταῦτα μαθησόμενος.

Ἀλλὰ ἐγώ σοι, ἔφη, ἐρῶ.

Ἔστι γὰρ τοῦτο τόκος ἐν καλῷ

καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν.

Μαντείας, ἦν δ' ἐγώ,

940 δεῖται ὅτι ποτε λέγεις,

καὶ οὐ μανθάνω.

945 **REDE VAN SOCRATES: EROS = VERLANGEN NAAR ONSTERFELIJKHEID**
(*Symposium* 206c1-208b9, 208c1-212c3)

a. (206c1-e1)

Ἄλλ' ἐγώ, ἢ δ' ἦ,
σαφέστερον ἐρῶ.

950 Κυοῦσιν γάρ, ἔφη, ὦ Σώκρατες,
πάντες ἄνθρωποι
καὶ κατὰ τὸ σῶμα
καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν,
καὶ ἐπειδὴν ἔν τινι ἡλικίᾳ γένωνται,

955 τίκτειν ἐπιθυμεῖ ἡμῶν ἢ φύσις.
Τίκτειν δὲ ἐν μὲν αἰσχροῦ οὐ δύναται,
ἐν δὲ τῷ καλῷ.

Ἦ γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνουσία τόκος ἐστίν.
Ἔστι δὲ τοῦτο θεῖον τὸ πρᾶγμα,

960 καὶ τοῦτο ἐν θνητῷ ὄντι τῷ ζῳῷ ἀθάνατον ἔνεστιν,
ἢ κύησις καὶ ἢ γέννησις.
Τὰ δὲ ἐν τῷ ἀναρμόστῳ ἀδύνατον γενέσθαι.
Ἄναρμοστον δ' ἐστὶ τὸ αἰσχρὸν παντὶ τῷ θείῳ,
τὸ δὲ καλὸν ἀρμόττον.

965 Μοῖρα οὖν καὶ Εἰλείθυια ἢ Καλλονὴ ἐστὶ τῇ γενέσει.
Διὰ ταῦτα ὅταν μὲν καλῷ προσπελάζῃ τὸ κυοῦν,
ἴλεών τε γίγνεται
καὶ εὐφραινόμενον διαχεῖται
καὶ τίκτει τε καὶ γεννᾷ·

970 ὅταν δὲ αἰσχροῦ,
σκυθρωπὸν τε καὶ λυπούμενον συσπειρᾶται
καὶ ἀποτρέπεται
καὶ ἀνείλλεται
καὶ οὐ γεννᾷ,

975 ἀλλὰ ἴσχον τὸ κύημα χαλεπῶς φέρει.
Ἦθεν δὴ τῷ κυοῦντί τε καὶ ἤδη σπαργῶντι
πολλὴ ἢ πτοίησις γέγονε
περὶ τὸ καλὸν διὰ τὸ μεγάλης ὠδίνος ἀπολύειν τὸν ἔχοντα.

980 **b. (206e2-207a4)**

Ἔστιν γάρ, ὦ Σώκρατες, ἔφη,
οὐ τοῦ καλοῦ ὁ ἔρωσ,
ὡς σὺ οἶει.

Ἄλλὰ τί μήν;

985 Τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ τόκου ἐν τῷ καλῷ.

Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

Τί δὴ οὖν τῆς γεννήσεως;

Ἵτι ἀειγενές ἐστι καὶ ἀθάνατον ὡς θνητῷ ἢ γέννησις.

990 Ἄθανασίας δὲ ἀναγκαῖον ἐπιθυμεῖν μετὰ ἀγαθοῦ ἐκ τῶν ὁμολογημένων,
εἴπερ τοῦ ἀγαθοῦ ἑαυτῷ εἶναι ἀεὶ ἔρωσ ἐστίν.

Ἄναγκαῖον δὴ ἐκ τούτου τοῦ λόγου
καὶ τῆς ἀθανασίας τὸν ἔρωτα εἶναι.

995

c. (207a5-c1)

Ταῦτά τε οὖν πάντα ἐδίδασκέ με,
ὁπότε περὶ τῶν ἐρωτικῶν λόγους ποιοῖτο,

1000 καὶ ποτε ἤρετο

Τί οἶει, ὦ Σώκρατες,

αἴτιον εἶναι τούτου τοῦ ἔρωτος

καὶ τῆς ἐπιθυμίας;

Ἦ οὐκ αἰσθάνη

1005 ὡς δεινῶς διατίθεται πάντα τὰ θηρία

ἐπειδὴν γεννᾶν ἐπιθυμήσῃ,

καὶ τὰ πεζὰ καὶ τὰ πτηνά,

νοσοῦντά τε πάντα καὶ ἐρωτικῶς διατιθέμενα,

πρῶτον μὲν περὶ τὸ συμιγῆναι ἀλλήλοις,

1010 ἔπειτα περὶ τὴν τροφήν τοῦ γενομένου,

καὶ ἔτοιμά ἐστιν ὑπὲρ τούτων

καὶ διαμάχεσθαι τὰ ἀσθενέστατα τοῖς ἰσχυροτάτοις

καὶ ὑπεραποθνήσκειν,

καὶ αὐτὰ τῷ λιμῷ παρατεινόμενα ὥστ' ἐκεῖνα ἐκτρέφειν,

1015 καὶ ἄλλο πᾶν ποιοῦντα.

Τοὺς μὲν γὰρ ἀνθρώπους, ἔφη,

οἴοιτ' ἂν τις ἐκ λογισμοῦ ταῦτα ποιεῖν·

τὰ δὲ θηρία τίς αἰτία οὕτως ἐρωτικῶς διατίθεσθαι;

Ἦχεις λέγειν;

1020

d. (207c2-e1)

Καὶ ἐγὼ αὖ ἔλεγον ὅτι οὐκ εἰδείην·

1025 ἦ δ' εἶπεν,

Διανοῆ οὖν δεινός ποτε γενήσεσθαι τὰ ἐρωτικά,
ἐὰν ταῦτα μὴ ἐννοῆς;

Ἄλλὰ διὰ ταῦτά τοι, ὦ Διοτίμα,

1030 ὅπερ νυνδὴ εἶπον,

παρὰ σὲ ἤκω,

γνοὺς ὅτι διδασκάλων δέομαι.

Ἄλλά μοι λέγε καὶ τούτων τὴν αἰτίαν καὶ τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὰ ἐρωτικά.

1035 Εἰ τοίνυν, ἔφη,

πιστεύεις ἐκείνου εἶναι φύσει τὸν ἔρωτα,
οὐ πολλάκις ὠμολογήκαμεν,
μὴ θαύμαζε.

Ἐνταῦθα γὰρ τὸν αὐτὸν ἐκείνω λόγον

1040 ἢ θνητὴ φύσις ζητεῖ κατὰ τὸ δυνατὸν

ἀεὶ τε εἶναι καὶ ἀθάνατος.

Δύναται δὲ ταύτη μόνον,

τῇ γενέσει,

ὅτι ἀεὶ καταλείπει ἕτερον νέον ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ,

1045 ἐπεὶ καὶ ἐν ᾧ ἐν ἕκαστον τῶν ζώων ζῆν καλεῖται

καὶ εἶναι τὸ αὐτό –

οἷον ἐκ παιδαρίου ὁ αὐτὸς λέγεται

ἕως ἂν πρεσβύτης γένηται·

οὔτος μέντοι οὐδέποτε τὰ αὐτὰ ἔχων

1050 ἐν αὐτῷ ὅμως ὁ αὐτὸς καλεῖται,

ἀλλὰ νέος ἀεὶ γιγνόμενος,

τὰ δὲ ἀπολλύς,

καὶ κατὰ τὰς τρίχας καὶ σάρκα καὶ ὀστᾶ καὶ αἷμα καὶ σύμπαν τὸ σῶμα.

1055

e. (207e1-208a7)

Καὶ μὴ ὅτι κατὰ τὸ σῶμα,

ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν οἱ τρόποι,

1060 τὰ ἦθη, δόξαι, ἐπιθυμίαι, ἡδοναί, λύπαι, φόβοι,
τούτων ἕκαστα οὐδέποτε τὰ αὐτὰ πάρεστιν ἕκαστω,
ἀλλὰ τὰ μὲν γίγνεται,
τὰ δὲ ἀπόλλυται.

Πολὺ δὲ τούτων ἀτοπώτερον ἔτι,

1065 ὅτι καὶ αἱ ἐπιστήμαι μὴ ὅτι
αἱ μὲν γίνονται,
αἱ δὲ ἀπόλλυνται ἡμῖν,
καὶ οὐδέποτε οἱ αὐτοὶ ἐσμεν
οὐδὲ κατὰ τὰς ἐπιστήμας,

1070 ἀλλὰ καὶ μία ἕκαστη τῶν ἐπιστημῶν ταυτὸν πάσχει.

Ὅ γὰρ καλεῖται μελετᾶν,

ὡς ἐξιούσης ἐστὶ τῆς ἐπιστήμης·

λήθη γὰρ ἐπιστήμης ἕξοδος,

μελέτη δὲ πάλιν καινὴν ἐμποιοῦσα ἀντὶ τῆς ἀπιούσης μνήμην σῶζει τὴν ἐπιστήμην,

1075 ὥστε τὴν αὐτὴν δοκεῖν εἶναι.

f. (208a7-b9)

1080 Τούτω γὰρ τῷ τρόπῳ πᾶν τὸ θνητὸν σῴζεται,
οὐ τῷ παντάπασιν τὸ αὐτὸ ἀεὶ εἶναι ὥσπερ τὸ θεῖον,
ἀλλὰ τῷ τὸ ἀπιὸν καὶ παλαιούμενον ἕτερον νέον ἐγκαταλείπειν οἷον αὐτὸ ἦν. Ταύτη τῇ
μηχανῇ, ὧ Σώκρατες, ἔφη,
θνητὸν ἀθανασίας μετέχει,
1085 καὶ σῶμα καὶ τᾶλλα πάντα·
ἀθάνατον δὲ ἄλλη.
Μὴ οὖν θαύμαζε εἰ τὸ αὐτοῦ ἀποβλάστημα φύσει πᾶν τιμᾶ·
ἀθανασίας γὰρ χάριν παντὶ αὕτη ἢ σπουδὴ καὶ ὁ ἔρως ἔπεται.

1090 Καὶ ἐγὼ ἀκούσας τὸν λόγον
ἐθαύμασά τε καὶ εἶπον
Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, ὧ σοφωτάτη Διοτίμα,
ταῦτα ὡς ἀληθῶς οὕτως ἔχει;

1095